

KLAGANDE
Canon Svenska AB, 556072-2224

Ombud: Advokat Eva-Maj Mühlenbock och jur.kand. Daniel Strandberg
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1065
101 39 Stockholm

MOTPART
Botkyrka kommun
Upphandlingsenheten
147 85 Tumba

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 13 juli 2010
i mål nr 32076-10, se bilaga A

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Med ändring av förvaltningsrättens dom beslutar kammarrätten att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att utvärderingen av lämnade anbud ska göras om varvid Botkyrka kommun ska beakta Canon Svenska AB:s anbud.

Kammarrättens interimistiska beslut den 23 juli 2010 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Botkyrka kommun genomförde en upphandling genom avrop, i form av förnyad konkurrensutsättning, från det statliga ramavtalet avseende skrivare, kopiatorer och tjänster (SKT 09). I tilldelningsbeslut den 19 maj 2010 beslutade Botkyrka kommun att anta anbud från Canon Svenska AB. I ett nytt tilldelningsbeslut den 28 maj 2010 beslutade Botkyrka kommun att med ändring av tidigare tilldelningsbeslut anta anbud från annan leverantör än Canon Svenska AB. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak att Canon Svenska AB:s anbud inte uppfyller "skall-kravet" avseende Produkt 3, eftersom det av bolagets produktspecifikation för angiven produkt vid anbudsdagen står "Arkmatare: 50 ark (80g/m²)" och det krav som uppställs är 100 ark. Canon Svenska AB ansökte om överprövning hos Förvaltningsrätten i Stockholm som avlog ansökan.

Canon Svenska AB (fortsättningsvis bolaget) yrkar att kammarrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan utvärderingen gjorts om, varvid bolagets anbud ska utvärderas och bolaget tilldelas kontrakt.

Botkyrka kommun (fortsättningsvis kommunen) bestrider bifall till överklagandet.

Bolaget anför till stöd för sin talan bl.a. följande. Kommunen har i sin avropsförfrågan uppställt som "skall-krav" avseende "Produkt 3" att dokumentmataren ska kunna hantera 100 st. 80g/m² A4. Bolaget har som "Produkt 3" offererat skrivaren IRC3080i. Skrivaren uppfyller det aktuella kravet avseende dokumentmataren vilket bolaget också har uppgett på angiven rad i anbudsformuläret. Kommunen har förkastat bolagets anbud på grund av att det i produktspecifikationen avseende offererad produkt på bolagets hemsida inte angavs att produkten uppfyller kommunens krav på 100 ark. Kravet på fastställda specifikationer på anbudsdagen är hämtat

från den underliggande ramavtalsupphandlingen och gällde endast i denna upphandling och endast avseende de däri angivna typkonfigurationerna. Något krav på att den av bolaget offererade produkten ska ha fastställda specifikationer på anbudsdagen i nu aktuell upphandling har varken uppställts i det underliggande ramavtalet eller i kommunens avropsförfrågan. Kommunen har i upphandlingen inte heller krävt att anbudsgivarna på annat sätt ska visa att det aktuella kravet avseende dokumentmataren är uppfyllt. Anledningen till att det i produktspecifikationen på bolagets hemsida står att dokumentmataren endast klarar 50 ark är en miss i uppdateringsarbetet. Innehållet i produktspecifikationen är emellertid helt ovidkommande i förevarande avropsförfrågan.

Kommunen anför bl.a. följande till stöd för sin inställning. I nu aktuell avropsförfrågan har kommunen använt sig av den avropsblankett som VHS tagit fram, avropsblankett SKT09 2010-04-07. I blanketten finns en utförlig instruktion som ligger till grund för avropsförfrågans innehåll och som kommunen måste följa. Samtliga krav som har ställts har en tydlig hänvisning till förfrågningsunderlaget i ramavtalsupphandlingen. Under rubriken "Prestandakrav" kan man som upphandlande myndighet välja bl.a. minsta antal dokument i dokumentmatare som offereras. Kommunen valde i detta fall, i enlighet med punkt 3.2.5 i förfrågningsunderlaget, att dokumentmatare ska ha 100 st 80g/m² A4 ark. Kommunen har i avropsförfrågan varit tydlig med att ange den sammanställning av de krav som gäller för den produkt som kommunen har behov av att köpa in. Detta innebär att en produkt endast kan tas med i utvärderingen om samtliga "skall-krav" är uppfyllda. Ett av de villkor som uppställdes i ramavtalet med VHS var krav på enkel åtkomst av samlad information avseende ramavtalets innehåll och jämförelse av olika produkter med snarlika funktioner inför avrop. I punkten 4.4. i ramavtalsbilaga 13-SKT09, förfrågningsunderlag, anges att bl.a. följande komponenter ska kunna jämföras; relevant teknisk specifikation, utskriftshastighet, sidkostnader för olika sidantal i grova intervall, tjänstekostnad för vald garantinivå/antal

valda år, leveranstid och pris. Att bolaget hävdar att den tekniska specifikationen som finns på dess hemsida är en miss i uppdateringsarbetet kan inte tillmätas någon betydelse eftersom bolaget i ramavtalet med VHS intygar att detta skall-krav uppfylls. Bolaget har genom e-post beretts tillfälle att yttra sig angående frågan om prestandakraven innan det andra tilldelningsbeslutet meddelades, men det framkom varken av det inkomna svaret eller genom den produktbeskrivning som fanns på bolagets hemsida att produkten fanns i olika utföranden och att den offererade produkten uppfyller ställt "skall-krav".

Kammarrätten har genom beslut den 23 juli 2010 förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser framgår av förvaltningsrättens dom.

I punkt 1.3 i ramavtalsbilaga 13, SKT09 förfrågningsunderlag anges att samtliga "skall-krav" som ställs i upphandlingen av ramavtalet kan göras gällande även vid avrop genom förnyad konkurrensutsättning enligt nämnda ramavtal. Enligt kammarrättens mening är det därför av betydelse för bedömningen av om bolaget uppfyller det i målet aktuella "skall-kravet", om det krav som ställdes vid den ursprungliga ramavtalsupphandlingen även gjorts gällande vid avropet. Parterna har i målet olika uppfattningar om kravet på produktspecifikation uppställts såväl vid ramavtalsupphandlingen som vid avropet eller om det endast gjordes gällande vid ramavtalsupphandlingen. Kammarrätten prövar därför inledningsvis om begreppet "anbudsdagen" i punkten 3.8.2 förfrågningsunderlaget avser dagen för lämnande av anbud i samband med förnyad konkurrensprövning eller om begreppet inskränker sig till att avse dagen för lämnande av anbud i samband med upphandlingen av ramavtalet.

I VHS:s ramavtalsupphandling anges under p. 3.8.2 följande:

De typkonfigurationer som offereras skall innehålla produkter ur det ordinarie sortimentet enligt följande:

- Finnas tillgänglig för leverans från anbudsdagen t.o.m. tre (3) månader efter ramavtalets ikraftträdande
- Finnas i den produkt- och prislista som inlämnats av anbudsgivaren
- Ha fastställda specifikationer på anbudsdagen
- Offererade TK skall vara kompletta och körklara enheter. Om t.ex. underskåp/stativ, eller motsvarande, behövs för detta, skall detta ingå i offererad TK.

Mot bakgrund av vad som sägs i första punkten ovan, att produkten ska finnas tillgänglig för leverans från anbudsdagen t.o.m. tre månader efter ramavtalets ikraftträdande, får förstås att begreppet ”anbudsdagen” i detta fall avser dag för avlämnande av anbud i samband med upphandlingen av ramavtalet. Enligt kammarrättens mening är det inte rimligt att begreppet skulle ha en annan innebörd i följande punkter i samma stycke utan att detta särskilt angivits. Enligt kammarrättens bedömning innebär skrivningen ”ha fastställda specifikationer på anbudsdagen” således att anbudsgivaren ska ha fastställda specifikationer på dagen för lämnande av anbud i samband med upphandlingen av ramavtalet. Något motsvarande krav vid tidpunkten för lämnande av anbud i samband med förnyad konkurrensutsättning kan inte utläsas av punkten 3.8.2 i förfrågningsunderlaget eller i någon annan del av detta förfrågningsunderlag. Den av kommunen ifyllda avropsblanketten innehåller inte heller ett sådant krav.

Enligt kammarrättens mening fanns således i avropsförfrågan inte något ”skall-krav” avseende en produktspecifikation. I målet är ostridigt att bolaget i avropsförfrågan uppgett att samtliga ”skall-krav” uppfylls. Kammarrätten finner därför att kommunen inte haft rätt att utesluta bolagets anbud på den grunden att det i bolagets produktspecifikation på dess hemsida, vid tidpunkten för avlämnande av anbud i samband med nu

aktuellt avrop, angetts att produkt 3 endast hade en prestanda motsvarande 50 ark (80g/m²). Genom att förkasta bolagets anbud på denna grund har kommunen brutit mot likabehandlingsprincipen så som den kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. Till följd av detta har bolaget lidit skada.

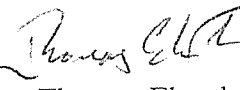
Beträffande det som kommunen har anfört om kravet på enkel åtkomst av samlad information m.m. i punkten 4.4. förfrågningsunderlaget avser detta en tjänst i form av en webbplats som avropande myndighet kan upphandla genom ramavtalet. I punkten 6.3. i vilken avropsförfarandet regleras, anges dock att den avropande myndigheten särskilt ska ange de eventuella tjänster som ska ingå i avropet. Eftersom det inte finns någon uppgift i målet att kommunen har upphandlat denna tjänst saknar kommunens in-
vändning i denna del betydelse för bedömningen.

Sammanfattningsvis finner kammarrätten att bolagets talan ska bifallas på så sätt att upphandlingen ska rättas och att utvärderingen av lämnade anbud ska göras om varvid kommunen ska beakta bolagets anbud. Däremot saknas grund för att bifalla bolagets yrkande att kammarrätten ska besluta att bolaget efter utvärderingen ska tilldelas kontrakt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Helena Jäderblom
lagman
ordförande

Thomas Ekroth
kammarrättsråd

Maria Ringvall
kammarrättsråd
referent

Frida Niklasson
föredragande

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM
2010-07-13
Meddelad i
Stockholm

Bilagor A

Mål nr
32076-10
Enhet 12

Sida 1 (6)

14

SÖKANDE

Canon Svenska AB, 556072-2224
Gustav III:s Boulevard 26
169 88 Solna

Ombud
Jur. kand. Daniel Strandberg
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1065
101 39 Stockholm

MOTPART

Botkyrka kommun
Upphandlingsenheten
147 85 Tumba

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan från Canon Svenska AB om ingripande enligt LOU.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 4 juni 2010 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 37515

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Botkyrka kommun har genomfört en upphandling genom avrop från det statliga ramavtalet avseende skrivare, kopiatorer och tjänster (SKT 09) – dnr. 52-0091-2007. I tilldelningsbeslut som är fattat den 28 maj 2010 beslöt Botkyrka kommun att anta annat anbud än det från Canon Svenska AB.

Förvaltningsrätten har den 4 juni 2010 förordnat att Botkyrka kommun tills vidare inte får avsluta upphandlingen.

Canon Svenska AB (Canon) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan utvärderingen gjorts om, varvid Canons anbud ska utvärderas och bolaget ska tilldelas kontrakt. Som grund för talan anförs i huvudsak följande. Canon har offererat skrivaren IRC3080i. Skrivaren uppfyller det aktuella kravet avseende dokumentmataren och Canon har också angett att kravet uppfylls genom att på angiven rad skriva ”ja”. Vid kontakt med kommunen har det framkommit att denna själv letat upp en specifikation avseende skrivaren IRC3080i och att det av den specifikationen framgår att skrivarens dokumentmatare enbart kan hantera 50 ark om 80g/m², varför skrivaren inte skulle uppfylla kommunens krav om 100 ark. Den aktuella skrivaren förekommer dock i två olika utföranden, såväl i det utförande där dokumentmataren kan hantera 50 ark som i det där den kan hantera 100 ark. Vid här aktuellt avrop har det senare uppställts som skall-krav och Canon har också offererat skrivaren i detta utförande. Kommunen har inte efterfrågat specifikationer eller att anbudsgivarna på annat sätt skulle visa att de aktuella kraven, till exempel avseende dokumentmataren, uppfylls. Canon har dock såväl inlyttat att kravet uppfylls som erbjudit kommunen en demonstration. Såvitt Canon förstår ifrågasätter kommunen inte att den aktuella skrivaren uppfyller kravet på dokumentmataren, utan problemet är enbart att den speci-

fikation som kommunen har tagit fram inte anger att kravet uppfylls. Det aktuella kravet avseende fastställda specifikationer är hämtat från den underliggande ramavtalsupphandlingen och avser enbart de där angivna typkonfigurationerna. Kommunens "Produkt 3" och Canons skrivare IRC3080i utgör inte en av de åtta typkonfigurationer som kravet avser. Något krav på att anbudsgivarnas samtliga offererade produkter ska ha "fastställda specifikationer på anbudsdagen" har varken uppställts i det underliggande ramavtalet eller i kommunens avropsförfrågan. Canon anser att Kommunen på sätt som angivits ovan har brutit mot de grundläggande principerna om framförallt likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU.

Botkyrka kommun (kommunen) bestrider bifall till Canons ansökan och anför bland annat följande. Kommunen har gjort en korrekt bedömning av anropssvaren. I avropsförfrågan måste avropande myndighet uppge om angivna krav på produkter eller tjänster är att anse som "skall-krav" eller "bör-krav". Kommunen har i förevarande avropsförfrågan ställt samtliga krav på produkterna som ett så kallat skall-krav, då utvärderingskriteriet är lägsta pris i avropsförfrågan. Kort efter att ett tilldelningsbeslut meddelades hörde den leverantör som kom efter Canon i prisutvärderingen av sig. Leverantören meddelade att Canon lämnat oriktiga uppgifter för produkt 3 avseende prestandakrav samt dokumentmatare och därmed tilldelats uppdraget på oriktiga uppgifter. Kommunen bad då Canon att förtydliga riktigheten i det lämnade avropssvaret. Canon svarade att IRC3080i klarar 100 st. 80 g/m² A4 i dokumentmataren. Kommunen säkerställde svaret mot den offererade produkten, genom den produktbeskrivning som fanns på bolagets hemsida. Det framgick varken av produktbeskrivningen eller av det inkomna svaret att produkten fanns i två utföranden som Canon antyder i sitt anförande. Produktbeskrivningen på hemsidan visar att skallkravet inte är uppfyllt. Kommunen fattade därför ett nytt tilldelningsbeslut och antog en annan leverantör. Under punkt 3.2.5 i förfrågningsunderlaget

ställs krav på att enheten har en dokumentmatare för minst angivet antal 80 gr/m² ark. Sedan kan upphandlande organisation fritt välja mellan minsta antal dokument i dokumentmatare, med alternativen 25, 50 eller 100 dokument. Kommunen valde 100 dokument i förevarande avropsförfrågan.

Kommunen har inte ställt krav på att leverantörer ska visa och inkomma med någon form av produktbeskrivning som visar att samtliga krav är uppfyllda för respektive produkt, och hade ingen anledning att ifrågasätta riktigheten i leverantörernas inkommande svar. Ändå intygar Canon att kravet på den produkt som man offererar uppfylls. Kommunen har inte på egen hand själv letat upp eller efterforskat en specifikation avseenden Canons skrivare. Mot bakgrund av nya fakta som uppdagades genom en annan leverantör, har Kommunen enligt lagens uppställda krav på ett objektivt sätt utrett riktigheten i detta. Kommunen har inte brustit i utvärderingen och därmed inte heller fattat beslut på felaktiga grunder.

Canon vidhåller sin inställning och genmäler bland annat följande. Av kommunens tilldelningsbeslut fick Canon uppfattningen att kommunen ansåg att Canon inte uppfyllde ett skall-krav från ramavtalsupphandlingen avseende krav på ”fastställd specifikation på anbudsdagen”. Det kravet avsåg dock enbart de så kallade typkonfigurationerna, och något motsvarande krav hade inte ställts för här aktuellt avrop. Såvitt Canon förstår av kommunens yttrande gör kommunen dock inte gällande att det är ett skall-krav att ha en ”fastställd specifikation på anbudsdagen”. I stället gör kommunen gällande att den offererade skrivaren inte uppfyller skall-kravet avseende att dokumentmataren ska kunna hantera 100 st. 80 gr/m² A4. Skrivaren uppfyller dock detta krav. Den kan till och med hantera 100 st. 100gr/m² A4. Produktspecifikationen som kommunen tagit fram har inte uppdaterats av Canon. Hade den uppdaterats hade det framgått att det aktuella kravet uppfylldes. Det finns dock inget krav i upphandlingen eller i avropsförfrågan på att leverantörerna ska uppdatera sina produktspeci-

fikationer löpande. Ett vittnesintyg av Christoffer Bohm, produktchef vid bolaget, åberopas som skriftlig bevisning till styrkande av att Canons skrivare IRC3080i såväl på anbudsdagen som i dag uppfyller det för avropet uppställda kravet om att skrivarens dokumentmatare kan hantera 100 st. 80gr/m2 A4.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

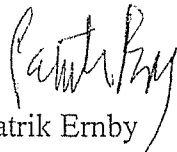
Av 16 kap. 2 § LOU framgår bland annat följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Kommunen har i tilldelningsbeslutet angett att Canon inte uppfyller skallkravet Prestandakrav och dokumentmatare under punkten C1 för produkt 3 i anbudet. Som motivering angavs att det i Canons produktspecifikation för angiven produkt vid anbudsdagen står "Arkmatare: 50 ark (80g/m2)" och att det krav som uppställts är 100 ark.

Enligt punkten 3 i "Ramavtalsbilaga 13 – SKT09 Förfrågningsunderlag" är det möjligt för en avropande organisation att vid den förnyade konkurrensutsättningen ställa krav på att en enhet har en dokumentmatare för minst angivet antal 80 gr/m2 ark. I punkten 3.8.2 samma dokument anges bland annat att "De typkonfigurationer som offereras **skall** innehålla produkter ur det ordinarie sortimentet enligt följande: Ha fastställda specifikationer på anbudsdagen". Under punkten C1 för produkt 3 i "Avropsblankett" anges 100 st. 80g/m2 A4 som kravspecifikation avseende dokumentmatare. Vidare anges att kravet utgör ett skall-krav.

Det är i målet ostridigt att det i Canons produktspecifikation på anbuds-
dagen avseende den skrivare som Canon offererat, IRC3080i, anges ”Ark-
matare: 50 ark (80g/m2)”. Canon kan därmed inte anses ha uppfyllt kravet
att produkten ska ha dokumentmatare med 100 st. 80g/m2 A4 som fast-
ställd specifikation på anbudsdagen. Av förfrågningsunderlagets och
avropsblankettens utformning framgår inte annat än att detta krav utgör ett
skall-krav. Kommunen har därmed haft fog för att förkasta anbudet från
Canon. Vad Canon har anfört om produktspecifikationen inte varit upp-
daterad vid tidpunkten föranleder ingen annan bedömning. Canons an-
sökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a).

Patrik Ernby

Förvaltningsrättsassessor

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Henrik Westermark.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.